

Falsa, temeraria, quietis animarum perturbativa, alias in Quesnellio damnata.

De proscriptis libris in Ecclesia publice legendis. (De orat. § 29.)

LXVIII.

§ 48. Laudatio, qua summopere synodus commendat Quesnellii commendationes in Novum Testamentum, aliaque aliorum Quesnellianis erroribus faventium opera licet proscripta, eademque parochis proponit, ut ea tanquam solidis religionis principiis referta in suis quisque parœciis populo post reliquas functiones perlegant,

Falsa, scandalosa, temeraria, seditiosa, Ecclesie injuriosa, schisma fovens et hæresim.

De sacris imaginibus. (De orat. § 17.)

LXIX.

§ 49. Præscriptio, quæ generaliter et indistincte inter imagines ab Ecclesia auferendas, velut rudibus erroris occasionem præbentes, notat imagines Trinitatis incomprehensibilis,

Propter sui generalitatem temeraria, ac pio per Ecclesiam frequentato mori contraria, quasi nullæ existent imagines sanctissimæ Trinitatis communiter approbatæ, ac tuto permittendæ.

Ex Brevi Sollicitudini Nostræ, Bened. XIV, an. 1745.

LXX.

Item doctrina et præscriptio generatim reprobans omnem specialem cultum, quem alicui speciatim imagini solent fideles impendere, et ad ipsam potius quam ad aliam confugere,

Temeraria, pernicioza, pio per Ecclesiam frequentato mori, tum et illi Providentiæ ordini injuriosa, quo ita Deus nec in omnibus memoriis sanctorum ista fieri voluit, qui dividit propria unicuique prout vult.

Ex S. Aug. ep. 78 clero, senioribus, et universæ plebi in Ecclesiæ Hipponen.

LXXI.

Item quæ vetat ne imagines præsertim B. Virginis ullis titulis distinguantur præterquam denominationibus, quæ sint analogæ mysteriis de quibus in sacra Scriptura expressa fit mentio;

Quasi nec adscribi possent imaginibus piæ aliæ denominationes, quas vel in ipsismet publicis precibus Ecclesia probat et commendat,

Temeraria, piarum aurium offensiva, venerationi B. præsertim Virgini debitæ injuriosa.

LXXII.

Item quæ velut abusum extirpari vult morem quo velatæ asservantur certæ imagines,

Temeraria, frequentato in Ecclesia, et ad fidelium pietatem fovendam inducto mori contraria.

De Festis (Libel. memorial. pro fest. reform. § 3.)

LXXIII.

§ 50. Propositio enuntians novorum festorum institutionem ex neglectu in veteribus observandis, et ex falsis notionibus naturæ et finis earundem solemnitatum originem duxisse,

Falsa, temeraria, scandalosa, Ecclesie injuriosa, favens hæreticorum in dies festos per Ecclesiam celebratos con-

Ibid. § 8.

LXXIV.

Deliberatio synodi de transferendis in diem Dominicum festis per annum institutis : idque pro jure, quod persuasum sibi esse ait episcopo competere super disciplinam ecclesiasticam in ordine ad res mere spirituales ; ideoque et præceptum missæ audiendæ abrogandi diebus in quibus, ex pristina Ecclesiæ lege, viget etiamnum id præceptum : tum etiam in eo, quod superaddit de transferendis in adventum episcopali auctoritate jejuniis per annum ex Ecclesiæ præcepto servandis ;

Quatenus adstruit episcopo fas esse jure proprio transferre dies ab Ecclesia præscriptos pro festis jejuniisve celebrandis : aut indictum missæ audiendæ præceptum abrogare,

Propositio falsa, juris conciliorum generalium et summorum Pontificum læsiva, scandalosa, schismati favens.

De juramentis. (Libell. memorial. pro juram. reform. § 5.)

LXXV.

§ 51. Doctrina, quæ perhibet beatis temporibus nascentis Ecclesiæ juramenta visa esse a documentis divini præceptoris, atque ab aurea evangelica simplicitate adeo aliena, ut *ipsummet jurare sine extrema et ineluctabili necessitate reputatus fuisset actus irreligiosus, homine Christiano indignus* : insuper *continuam patrum seriem demonstrare juramenta communi sensu pro vetitis habita fuisse* : indeque progreditur ad improbanda juramenta, quæ curia ecclesiastica, jurisprudentiæ feudalis, ut ait, normam secuta in investituris, et in sacris ipsis episcoporum ordinationibus adoptavit : statuitque adeo implorandam a sæculari potestate legem pro abolendis juramentis, quæ in curiis etiam ecclesiasticis exiguntur pro suscipiendis muniis et officiis, et generatim pro omni actu curiali,

Falsa, Ecclesiæ injuriosa, juris Ecclesiastici læsiva, discipline per canones inductæ et probatæ subversiva.

De collationibus ecclesiasticis. (De collat. ecclesiast. § 1.)

LXXVI.

§ 52. Insectatio, qua synodus scholasticam exagitat, velut eam *quæ viam aperuit invehendis novis, et inter se discordantibus systematibus, quoad veritates majoris pretii, ac demum adduxit ad probabilismum et laxismum* ;

Quatenus in scholasticam rejicit privatorum vitia, qui abuti ea potuerunt, aut abusi sunt,

Falsa, temeraria, in sanctissimos viros et doctores, qui magno catholice religionis bono scholasticam excoluere injuriosa, favens infestis in eam hæreticorum conviciis.

Ibid.

LXXVII.

Item in eo quod subdit, *mutationem formæ regiminis ecclesiastici, qua factum est ut ministri Ecclesiæ in oblivionem venirent suorum jurium, quæ simul sunt eorum obligationes, eo demum rem adduxisse ut obliterari faceret primitivas notiones ministerii ecclesiastici, et sollicitudinis pastoralis* ;

Quasi per mutationem regiminis congruentem disciplinæ in Ecclesia constitutæ et probatæ obliterari unquam potuerit, et amitti primitiva notio ecclesiastici ministerii, pastoralisve sollicitudinis,

Propositio falsa, temeraria, erronea.

§ 4.

LXXVIII.

Præscriptio synodi de ordine rerum tractandarum in collationibus, qua posteaquam præmisit, *in quolibet arti-*

culo distinguendum id quod pertinet ad fidem et ad essentiam religionis, ab eo quod est proprium disciplinae, subjungit, in hac ipsa (disciplina) distinguendum quod est necessarium, aut utile ad retinendos in spiritu fideles ab eo quod est inutile, aut onerosius, quam libertas filiorum novi foederis patiatur, magis vero ab eo quod est periculosum aut noxium, ut pote inducens ad superstitionem et materialismum;

Quatenus pro generalitate verborum comprehendat, et praescripto examini subjiciat etiam disciplinam ab Ecclesia constitutam et probatam, quasi Ecclesia, quae spiritu Dei regitur, disciplinam constituere posset non solum inutilem, et onerosiorem, quam libertas christiana patiatur, sed et periculosam, noxiam, inducentem in superstitionem et materialismum,

Falsa, temeraria, scandalosa, pernicioosa, piarum aurium offensiva, Ecclesiae ac spiritui Dei, quo ipsa regitur, injuriosa, ad minus erronea.

Convicia adversus aliquas sententias in scholis catholicis usque adhuc agitatae. (Orat. ad synod. § 2.)

LXXIX.

§ 53. Assertio, quae conviciis et contumeliis insectatur sententias in scholis catholicis agitatae, et de quibus apostolica Sedes nihil adhuc definiendum aut pronuntiandum censuit,

Falsa, temeraria, in scholas catholicas injuriosa, debite apostolicis constitutionibus obedientiae derogans.

De tribus regulis fundamenti loco a synodo positae pro reformatione regularium. (Libell. memorial. pro reform. regularium, § 9.)

LXXX.

§ 54. Regula 1^a quae statuit universe et indiscriminim

statum regularem aut monasticum natura sua componi non posse cum animarum cura, cumque vitae pastoralis muneribus, nec adeo in partem venire posse ecclesiasticae hierarchiae, quin ex adverso pugnet cum ipsiusmet vitae monasticae principiis,

Falsa, pernicioosa, in sanctissimos Ecclesiae Patres et praesules, qui regularis vitae instituta cum clericali ordinis muneribus consociarunt, injuriosa, pio, vetusto, probato Ecclesiae mori, summorumque Pontificum sanctionibus contraria; quasi monachi, quos morum gravitas et vitae ac fidei institutio sancta commendat, non rite, nec modo sine religionis offensione, sed et cum multa utilitate Ecclesiae clericorum officiis aggregentur.

Ex S. Siricio epist. decret. ad Himerium Tarracon. c. 43.

LXXXI.

Item in eo quod subjungit, sanctos Thomam et Bonaventuram sic in tuendis adversus summos homines mendicantium institutis versatos esse, ut in eorum defensionibus minor aetate, accuratio major desideranda fuisset,

Scandalosa, in sanctissimos doctores injuriosa, impiis damnatorum auctorum contumeliis favens.

LXXXII.

Regula 2^a multiplicationem ordinum ac diversitatem naturaliter inferre perturbationem et confusionem: item in eo quod praemittit § 4, regularium fundatores, qui post monastica instituta prodierunt, ordines superaddentes ordinibus, reformationes reformationibus, nihil aliud effecisse quam primariam mali causam magisque dilatare;

Intellecta de ordinibus et institutis a sancta Sede probatis, quasi distincta piorum munerum varietas, quibus distincti ordines addicti sunt, natura sua perturbationem et confusionem parere debeat,

Falsa, calumniosa, in sanctos fundatores, eorumque fideles alumnos, tum et in ipsos summos Pontifices injuriosa.

LXXXIII.

Regula 3^a, qua postquam præmisit *parvum corpus degens intra civilem societatem, quin fere sit pars ejusdem, parvamque monarchiam figit in statu, semper esse periculosum, subinde hoc nomine criminatur privata monasteria, communis instituti vinculo sub uno præsertim capite consociata velut speciales totidem monarchias civili reipublicæ periculosas et noxias,*

Falsa, temeraria, regularibus institutis a sancta Sede ad religionis profectum approbata injuriosa, favens hæreticorum in eadem instituta insectationibus et calumniis.

De systemate, seu ordinationum complexione ducta ex alatis regulis, et octo sequentibus articulis comprehensa pro reformatione regularium (§ 10.)

LXXXIV.

§ 55. Art. 1. *De uno duntaxat ordine in Ecclesia retinendo, ac de seligenda præ cæteris regula sancti Benedicti, cum ob sui præstantiam, tum ob præclara illius ordinis merita: sic tamen ut in his, quæ forte occurrent temporum conditioni minus congrua; instituta vitæ ratio apud Portum-regium lucem præferat ad explorandum quid addere, quid detrudere conveniat.*

2. *Ne compotes fiant ecclesiasticæ hierarchiæ, qui se huic ordini adjunxerint, nec ad sacros ordines promoveantur, præterquam ad summum unus, vel duo, initiandi tanquam curati, vel capellani monasterii, reliquis in simplici laicorum ordine remanentibus.*

3. *Unum in unaquaque civitate admittendum monasterium, idque extra mœnia civitatis in locis abditioribus et remotioribus collocandum.*

4. *Inter occupationes vitæ monasticæ pars sua labori manuum inviolate servanda, relicto tamen congruo tem-*

pore psalmodiæ impendendo, aut etiam, si cui libuerit, litterarum studio. Psalmodia deberet esse moderata, quia nimia ejus prolixitas parit præcipitantiam, molestiam, evagationem. Quo plus auctæ sunt psalmodiæ, orationes, preces, tantundem peræqua proportione omni tempore imminutus fervor est, sanctitasque regularium.

5. *Nulla foret admittenda distinctio monachos inter sive choro, sive ministeriis addictos; inæqualitas isthæc gravissimas omni tempore lites excitavit, ac discordias, et a communitatibus regularium spiritum charitatis expulit.*

6. *Votum perpetuæ stabilitatis nunquam tolerandum. Non illud norant veteres monachi, qui tamen Ecclesiæ consolatio et christianismi ornamentum exstiterunt. Vota castitatis, paupertatis et obedientiæ non admittentur instar communis et stabilis regulæ. Si quis ea vota, aut omnia, aut aliqua facere voluerit, consilium et veniam ab episcopo postulabit, qui tamen nunquam permittet ut perpetua sint, nec anni fines excedant. Tantummodo facultas dabitur ea renovandi sub iisdem conditionibus.*

7. *Omnem episcopus habebit inspectionem in eorum vitam, studio, progressum in pietate: ad ipsum pertinebit monachos admittere, et expellere, semper tamen accepto contubernali consilio.*

8. *Regulares ordinum, qui adhuc remanent, licet sacerdotes, in hoc monasterium admitti etiam possent, modo in silentio et solitudine propriæ sanctificationi vacare cuperent: quo casu dispensationi locus fieret in generali regula numer. 2° statuta, sic tamen ne vitæ institutionem sequantur ab aliis discrepantem, adeo ut non plus quam una, aut ad summum duæ in diem missæ celebrentur, satisque cæteris sacerdotibus esse debeat una cum communitate celebrare.*

Item pro reformatione monialium. (§ 11.)

Vota perpetua usque ad annum 40, aut 45, non admittenda. Moniales solidis exercitationibus, speciatim labori addicende: a carnali spiritualitate, qua pleræque disti-

nentur, avocandæ: expendendum utrum, quod ad ipsas attinet, satius foret monasterium in civitate relinqui;

Systema vigentis, atque jam antiquius probatæ ac receptæ disciplinæ subversivum, perniciosum, constitutionibus apostolicis et plurium conciliorum etiam generalium tum speciatim Tridentini sanctionibus oppositum et injuriosum, favens hæreticorum in monastica vota et regularia instituta stabiliori consiliorum evangelicorum professioni addicta conviciis et calumniis.

De nationali concilio convocando. (Libel. memorial. pro convoc. concil. national. § 1.)

LXXXV.

§ 56. Propositio enuntians qualemcumque cognitionem ecclesiasticæ historiæ sufficere, ut fateri quisque debeat convocationem concilii nationalis unam esse ex viis canonicis, qua finiatur in Ecclesia respectivarum nationum controversiæ spectantes ad religionem;

Sic intellecta, ut controversiæ ad fidem et mores spectantes in Ecclesia quacumque subortæ, per nationale concilium irrefragabili judicio finiri valeant: quasi inerrantia in fidei, et morum quæstionibus nationali concilio competeret,

Schismatica, hæretica.

§ 57. Mandamus igitur omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, ne de dictis propositionibus et doctrinis sentire, docere, prædicare præsumant, contra quas in hac Nostra constitutione declaratur, ita ut quicumque illas vel earum aliquam conjunctim vel divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam disputando publice vel privatim tractaverit, nisi forsitan impugnando, ecclesiasticis censuris aliisque contra similia perpetrantes a jure statutis pœnis, ipso facto, absque alia declaratione subiaceat.

§ 58. Cæterum, per hanc expressam præfatarum propositionum et doctrinarum reprobationem, alia in eodem libro contenta nullatenus approbare intendimus; cum præsertim in eo complures deprehensæ fuerint propositiones et doctrinæ sive illis, quæ supra damnatæ sunt, affines, sive quæ communis ac probatæ cum doctrinæ et disciplinæ temerarium contemptum, tum maxime infensum in Romanos pontifices et apostolicam Sedem animum præ se ferunt.

§ 59. Duo vero speciatim notanda censemus, quæ de augustissimo sanctissimæ Trinitatis mysterio, § 2 Decreti *de Fide*, si non pravo animo, imprudentius certe synodo exciderunt, quæ facile rudes præsertim et incautos in fraudem impellere valeant. Primum, dum posteaquam rite præmisit Deum in suo esse unum et simplicissimum permanere, continuo subjungens ipsum Deum in tribus personis distingui, perperam discedit a communi et probata in christianæ doctrinæ institutionibus formula, qua Deus unus quidem in tribus personis distinctis dicitur, non in tribus personis distinctus: cujus formulæ commutatione hoc vi verborum subrepat erroris periculum, ut essentia divina distincta in personis putetur, quam fides catholica sic unam in personis distinctis confitetur, ut eam simul profiteatur in se prorsus indistinctam.

§ 60. Alterum, quod de ipsismet tribus divinis personis tradit, eas secundum earum proprietates personales, et incommunicabiles exactius loquendo exprimi, seu appellari Patrem, Verbum, et Spiritum sanctum, quasi minus propria et exacta foret appellatio Filii tot Scripturæ locis consecrata, voce ipsa Patris e cœlis et e nube delapsa, tum formula baptismi a Christo præscripta, tum et præclara illa confessione, qua beatus ab ipsomet Christo Petrus est pronuntiatus; ac non potius retinendum esset quod edoctus ab Augustino Angelicus præceptor¹ vicissim ipse docuit *in nomine Verbi eandem proprietatem importari, quæ in nomine Filii*, dicente nimirum Augustino², *eo dicitur Verbum quo Filius.*

¹ S. Th. 1 p. q. 34, art. 2. ad. 3. — ² Aug. de Trinit. l. 7, c. 2.

§ 61. Neque silentio prætereunda insignis ea fraudis plena synodi temeritas, quæ pridem improbatam ab apostolica Sede conventus Gallicani declarationem an. 1682, ausa sit non amplissimis modo laudibus exornare, sed quo majorem illi auctoritatem conciliaret, eam in Decretum *de Fide* inscriptum insidiosè includere, articulos in illa contentos palam adoptare, et quæ sparsim per hoc ipsum Decretum tradita sunt, horum articulorum publica et solemni professione obsignare. Quo sane non solum gravior longe se Nobis offert de synodo, quam prædecessoribus Nostris fuerit de comitiis illis exostulandi ratio, sed et ipsimet Gallicanæ ecclesiæ non levis injuria irrogatur, quam dignam synodus existimaverit, cujus auctoritas in patrocinium vocaretur errorum, quibus illud est contaminatum Decretum.

§ 62. Quamobrem quæ acta conventus Gallicani mox ut prodierunt, prædecessor Noster ven. Innocentius XI per litteras in forma Brevis die xi aprilis anni MDCLXXXII, post autem expressius Alexander VIII Constit. *Inter multiplices* die 4 augusti anni 1690, pro apostolici sui muneris ratione improbarunt, resciderunt, nulla et irrita declararunt, multo fortius exigit a Nobis pastoralis sollicitudo recentem horum factam in synodo tot vitiiis affectam adoptionem, velut temerariam, scandalosam ac præsertim post edita prædecessorum Nostrorum Decreta, huic apostolicæ Sedi summopere injuriosam reprobare ac damnare, prout eam præsentem hac Nostra constitutione reprobamus et damnamus, ac pro reprobata et damnata haberi volumus.

§ 63. Ad id genus fraudis pertinet, quod synodus in hoc ipso Decreto *de Fide* quamplures articulos complexa, quos Lovaniensis facultatis theologi ad Innocentii XI judicium detulerunt, tum et alios duodecim a card. de Noailles Benedicto XIII oblatos, non dubitaverit ex reprobato secundo Ultrajectensi concilio vanum vetusque commentum exsuscitare, temereque his verbis jactare in vulgus, nempe universæ Europæ notissimum esse, eos articulos Romæ severissimo examini subjectos fuisse, et non solum a qualicumque censura immunes exiisse, sed etiam a laudatis

Romanis pontificibus fuisse commendatos : cujus tamen assertæ commendationis non modo nullum exstat authenticum documentum, quin potius eidem refragantur acta examinis, quæ in Nostræ supremæ inquisitionis tabulis assertantur, e quibus id tantum apparet, nullum super iis prolatum fuisse judicium.

§ 64. Hisce propterea de causis librum hunc ipsum, cui titulus : *Atti e Decreti del concilio diocesano di Pistoja dell'anno MDCCCLXXXVI. In Pistoja per Atto Bracali stampatore vescovile. Con approvazione* ; sive præmisso, sive quovis alio titulo inscriptum, ubicumque, et quocumque idiomate, quavis editione, aut versione hæcenus impressum aut imprimendum, auctoritate apostolica tenore præsentium prohibemus et damnamus, quemadmodum etiam alios omnes libros in ejus, sive ejus doctrinæ defensionem, tam scripto quam typis forsan jam editos, seu, quod Deus avertat, edendos, eorumque lectionem, descriptionem, retentionem, et usum omnibus et singulis Christi fidelibus sub pœna excommunicationis per contra facientes ipso facto incurrendæ, prohibemus pariter et interdiciamus.

§ 65. Præcipimus insuper venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis et episcopis aliisque locorum ordinariis, nec non hæreticæ pravitatis inquisitoribus, ut contradictores et rebelles quoscumque per censuras et pœnas præfatas, aliaque juris et facti remedia, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio, omnino coerceant et compellant.

§ 66. Volumus autem ut earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

§ 67. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, damnationis, mandati, prohibitionis et interdictionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem

omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam-Mariam-Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo nonagesimo quarto, quinto kalendas septembris, pontificatus Nostri anno vigesimo.

PH. CARD. PRODATARIUS. R. CARD. BSACHIUS DE HONESTIS.

VISA

DE CURA J. MANASSEI.

LOCO † PLUMBI.

F. LAVIZZARIUS.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi millesimo septingentesimo nonagesimo quarto, indictione duodecima, die vero trigesima prima Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, et Domini Nostri Domini PII divina Providentia PAPÆ SEXTI anno vigesimo, supradictæ Litteræ Apostolicæ affixæ et publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Lateranens., et Principis Apostolorum, Cancellariæ Apostolicæ, Curie generalis in Monte Citatorio, in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis et consuetis Urbis per me Joannem Renzoni Apostolicum Cursorem.

FELIX CASTELLACCI, Magister Cursorum.

FINIS BULLE *Auctorem fidei.*

INDEX.

TRACTATUS DE JURE, INJURIA ET RESTITUTIONE.

PARS PRIMA.

	Paginæ.
De justitia et principiis generalibus juris.....	4
CAPUT I. De justitia in genere.....	<i>ib.</i>
CAP. II. De principiis generalibus juris.....	3
ART. I. De dominio.....	4
§ I. Quid et quotuplex sit dominium.....	<i>ib.</i>
§ II. Quodnam sit domini subjectum, seu quinam domini sint capaces.....	5
Sectio I. De parvulis et amentibus.....	<i>ib.</i>
PROP. Parvuli et amentes domini sunt capaces.....	<i>ib.</i>
Sectio II. De filiis-familias.....	6
Quæritur 1º utrum filius-familias perfectum habeat dominium in bona a parentibus sibi data.....	8
Quæritur 2º specialiter utrum lucra qua filius-familias in domo paterna facit, ad ipsum vel ad patrem pertineant.....	<i>ib.</i>
PROP. Filius-familias contra justitiam non peccat petendo vel etiam clam sumendo prædicta lucra, modo adsint conditiones infra notandæ.....	9
Sectio III. De uxoribus.....	11
Quæritur an uxor ex bonis communibus eleemosynas facere possit, aut aliquid pro se vel liberis vel pro aliis personis clam sumere valeat.....	13
Sectio IV. De clericis.....	14
§ III. De objecto domini.....	20
Quæritur 1º utrum servis fugere liceat.....	24
Quæritur 2º utrum commercium <i>Nigrorum</i> sit licitum.....	<i>ib.</i>
§ IV. Quibus modis dominium acquiri possit.....	25
Sectio I. De occupatione.....	26
Quæritur quid sentiendum sit de iis qui ligna cedunt in sylvis, vel jumenta, v. g., equos, asinos, oves, etc., mittunt in pas- cua publica, sed prohibita.....	30
Sectio II. De inventione.....	31
Punctum I. De thesauris.....	<i>ib.</i>
Quæritur 1º an homo qui pretio communi emit agrum, suspi- cans thesaurum in eo esse reconditum, totum sibi retinere possit, si reipsa illum inveniat.....	33